

Christen worden

- het begeleiden van geloofsleerlingen en doopleerlingen -

Mariet Rijk

Voordracht van Mariet Rijk tijdens de 11e dialoogbijeenkomst van rooms-katholieken en pinkstergelovigen, 10 juni 2005 te Apeldoorn, aangevuld tot een meer compleet verhaal over haar ervaringen met het begeleiden van geloofsleerlingen en doopleerlingen.*

Mariet Rijk leeft woont en werkt in de Beiaard, een katholiek centrum voor geloofsbeleving in Utrecht.

De Beiaard is een huis waarin het vinden van geloof, geloofsoriëntatie en geloofsbeleving ruime aandacht krijgen. Mariet is al 40 jaar mensen nabij die zich op de een of andere manier geraakt weten en - je zou kunnen zeggen - 'zoekers naar God' zijn geworden. Velen van hen hebben de weg gevonden naar Jezus en de katholieke geloofsgemeenschap. Zij vroegen om het heilig Doopsel en Vormsel. Ze wilden opgenomen worden in de katholieke geloofsgemeenschap en deel krijgen aan de Eucharistie en aan alle andere tekenen van Heil daarbinnen.

INHOUD

1. Inleiding
2. Gang van de ontmoetingen in de Beiaard in schema
3. Getuigenissen van geloofsleerlingen en doopleerlingen
4. Wat opvalt en waar ik op let bij de begeleiding
 - Het is prachtig werk:
 - Zoeken met mensen
 - Ouders en werk:
 - Alleen of met tweeën:
 - Evangelie
 - Groepsbijeenkomsten
 - In heilige Geest
 - Wat de Geest doet
 - Ondertoon
 - Rond wat mensen meemaken
 - Licht werpen
 - Geestelijk gesprek en briefwisseling
5. Hoe word ik ten slotte een christen?
6. Gedoopt, buiten bewustzijn: tekst van Augustinus
7. Adres

1. INLEIDING

Het is een grote vreugde om getuige te mogen zijn van groeiend geloof. Ik denk dat de kiem van geloof in de ziel van ieder mens is neergelegd bij zijn of haar geboorte, zelfs daarvoor in Gods gedachte.

De heilige Geest is aan het werk voordat wij het weten - terwijl wij gaan weten -, en begeleidt ons op alle struikelwegen die wij in het leven gaan.

Kennisoverdracht komt vanuit het weten van een Goddelijke Openbaring, van de Geschriften van Heil die ons zijn overgeleverd. Primair natuurlijk van die van het eerste en tweede Testament. Het geloof

van de Apostelen komt ons toe uit een eindeloze traditie van overdracht van het Evangelie naar de mensen - in verschillende tijden en culturen - die de wereld bevolken. De gemeenschap van de Kerk is een levend fenomeen door alle plaatsen en tijden heen zich gevend en hervormend vanuit de kracht van de heilige Geest. Het Leergezag is een behoedster van Christus' Gaven. De sacramenten zijn de zichtbare, hoorbare, voelbare tintelingen van Jezus' liefde. Na Jezus' Verrijzenis zijn zij ons toevertrouwd in Zijn Geest. Ze zijn door Hem overgedragen aan Petrus en Zijn apostelgroep, tot in onze dagen. Het wijdingssacrament staat aan de gevende kant van de geloofsgemeenschap naar de Vader van alle lichten. Ontvangend gevend zijn wij allen.

En daar sta ik dan als een geloofsbegeleidster. Wie ben ik dan? Een geleide van heilige Geest. Iemand met een spoorzin voor wat God aan het doen is in deze individuele mens, in zijn of haar familie, werk, godsdienstige of niet godsdienstige komaf.

2. GANG VAN DE ONTMOETINGEN IN DE BEIAARD

Meestal is er een afwisselend ritme van

- a. Persoonlijke begeleiding
- b. Groepsvorming met lotgenoten en "ontvangende" gelovigen
- c. Huiselijke vieringen ter voorbereiding van de Opname in de geloofsgemeenschap van de Kerk, voor het ontvangen van het Heilig Doopsel, Vormsel en de Eucharistie in de eigen parochie en leefomgeving.
- d. Gelegenheid om gebedservaring op te doen, thuis, in de Beiaard, in de Parochie en af en toe in een Abdij.

Ad a: De persoonlijke begeleiding gaat in de eerste tijd vooral in op de vragen en het levensverhaal van deze mens

- - wegnemen van beletselen
- - de groeikern verstaan, het punt waar de genade deze mens heeft getroffen.

Ad b: Geleidelijk aan worden de geloofsgeheimen van de Kerk ontvouwd. Zij worden in dialoog gebracht met

- de traditie van de Kerk
- het levende leven van nu
- de geloofsgemeenschap nu
- de eigen genaden van juist deze mens

Ad c: Om de mens niet te overvallen met "het moment" van de eerste gebed en sacramentenbeleving in de Gemeenschap, van het heilig Doopsel, Vormsel en de Eucharistie, zijn er voorbereidingsavonden met een vierend karakter. Dit naar analogie van de katechumenaats vieringen in de jonge Kerk en zoals dat geschiedde in de katechumenaats huizen van de Vrouwen van Bethanië in de jaren 1960, '70 en '80.

Ad d: Gebedservaring heeft een grote waarde vanaf het begin dat de mens zelf kan reageren op de boodschap van het Heil. Die boodschap wordt die biddend ontvangen roept om verwerking in het eigen leven.

3. WAAROM MENSEN GEDOOPT EN GEVORMD WILLEN WORDEN

Vlak voordat de doopaanvraag de deur uit gaat, vraag ik aan de aanstaande dopeling: zou je in een paar woorden kunnen neerschrijven *wat je bewogen heeft om te vragen om het Heilig Doopsel en/of Vormsel?*

Wat is je verlangen? Schrijf het op, dan sturen we je verlangen naar het Aartsbisdom en daarvandaan krijg je er antwoord op.

De openingszin luidt steeds: *Na een persoonlijke voorbereiding in de Beiaard is mijn motivering voor dit verzoek..”*

Een paar getuigenissen

Darrel is twaalf jaar, zoon van een Poolse moeder en een Surinaamse vader die hindoe was en enkele jaren geleden christen werd. De katholieke begrafenisviering speelde een rol in zijn bevrijdingsverhaal.

Darrel: "Omdat ik er de hele tijd op wacht om bij Jezus te zijn. Ik wil graag een leerling van Hem zijn, omdat ik van Hem heel veel houd. Ik wou heel graag door U, kardinaal Simonis worden gevormd. Kan dat? Ik hoor al bij de Jozefkerk en de Augustinus kerk."

Minou, een mevrouw (29 jaar) die komt uit Egypte en een zoontje heeft gekregen van haar Italiaanse vriend. De vriend heeft een eerste huwelijk achter de rug. De Italiaanse familie is zeer gehecht aan elkaar. Minou schrijft: "Na scheiding van mijn ouders - ik was toen drie jaar -, kwam er niets van mijn eerste heilige Communie doen en ik ben niet gevormd. Echter nu kies ik er zelf 'bewust' voor en kan met zekerheid zeggen dat ik er zelf achter sta.

Tijdens Bijbelles leer ik een hoop. We lezen en de teksten spreken mij enorm aan. Deze pas ik dan ook toe op mijn eigen leven. Ik merk daarbij dat ik een stuk rustiger ben geworden en de dingen wat meer relativeer. Ik heb veel respect voor het katholieke geloof. Ik geloof in God en voel me dan ook vereerd als ik het volgende sacrament in ontvangst mag nemen. Op die manier kan ik laten blijken dat ik dankbaar ben en dat Hij er is om mij te leiden."

Felicia (16 jaar) dochter van Minou's nieuwe vriend: "Ik denk dat het geloof mij door bepaalde dingen wel heen kan slepen. Nu is dat, dat ik bidden wil voor mijn opa en dat ik steun wil vragen bij God".

Piet (50 jaar): "Mijn stap naar het geloof: zo'n vier jaar geleden ontmoette ik een vrouw in Griekenland op het mooie eiland Corfu. Door haar kwam ik in aanraking met de Griekse cultuur en zo ook met de Griekse Kerk. Iedere keer als we een Grieks kerkgebouw bezochten, vertelde zij mij over hun geloof en alle prachtige gebeurtenissen. Wat mij altijd bijbleef is de Viering van het Paasfeest. Familie en vrienden doen daar uitgebreid aan mee. De kerkdiensten in de tijd van Pasen zijn indrukwekkend. Door het regelmatige kerkbezoek in Griekenland heeft het geloof bij mij een bijzondere indruk nagelaten. Ik heb besloten mij meer te gaan verdiepen in het geloof. Omdat het geloof van mijn aanstaande vrouw mij zo boeit en ik haar droom waar wil maken: alles wat betreft het geloof en de kerk, met haar te gaan delen. Ik hoop een goede vertegenwoordiger van het rooms-katholieke geloof te worden."

Kristel (24 jaar): "Sinds de dag dat ik geboren ben en in de Kerstnacht mijn Doopsel mocht ontvangen, is mijn zoektocht naar de Heer gestart. Mijn ouders hebben er voor gezorgd dat ik deze weg ben ingeslagen en daar ben ik ze erg dankbaar voor. Mijn moeder heeft er bewust voor gekozen om mij niet de Communie en het Vormsel te laten doen. Zij heeft mij de vrijheid gegeven om op het juiste moment in mijn leven deze beslissing zelf te nemen.

In mijn kinderjaren ben ik mij niet heel erg bewust geweest van deze keuzes en aangezien ik niet op een katholieke basisschool heb gezeten, was er geen directe omgeving die mij inspireerde. Wel gingen we eens in de zoveel tijd naar de kerk met mijn oma en familie. Door mijn oma heb ik dan ook een groot gevoel gekregen bij de inhoud van het geloof. Vooral haar rotsvast geloof en vertrouwen in de Heer en de Kerk heeft mij geïnspireerd.

Tijdens mijn jeugdjaren is mijn gevoel gegroeid om het geloof meer inhoud te geven. Tot dusver deed ik dat alleen op mijn eigen manier.

Ongeveer anderhalf jaar geleden kreeg ik eindelijk de Geest om ook daadwerkelijk deze stap te zetten. Ik ben enorm blij dat ik deze weg naar de Communie en het Vormsel samen met Mariet Rijk van de Beiaard mag bewandelen. Ze is een enorme inspiratiebron geweest en ik hoop dat ze dat nog lang voor mij zal blijven.

Door haar heb ik ervaren wat het betekent "in het diepe" te springen van het geloof. Zij heeft mij ook geleerd dat het vooral een uitdaging is voort jezelf er invulling aan te geven. Ik heb het gevoel dat ik in de afgelopen anderhalf jaar een goede basis heb gelegd voor het ontvangen van mijn Communie en Vormsel. Ook al ben ik mij er terdege van bewust dat dit het begin is van mijn geloofsontwikkeling".

Ellen (47 jaar): "Na een lange persoonlijke voorbereiding in de Beiaard verlang ik ernaar om door het ontvangen van het Heilig Doopsel, het Heilig Vormsel en de Communie in de Katholieke Kerk opgenomen te worden. Om ook in het geloof helemaal bij ons gezin te horen.

Ik hoop en geloof dat door de aanwezigheid van Jezus mijn vreugden versterkt en mijn lasten verlicht worden. Hem wil ik nabij zijn, ook in mijn huwelijk dat door het ontvangen van het Doopsel, Vormsel en de Eucharistie, nu ook een sacramenteel huwelijk wordt.

Graag wil ik dagelijks blijven groeien in de werkzame aanwezigheid van Gods liefde.

De voorgenomen datum voor het ontvangen van deze vier sacramenten is in de Paasweek, op de viering van Maria Boodschap."

Silvia (41 jaar): "Het willen vieren van de Eucharistie, wat het hart is van de Viering.

Het willen staan in de traditie van eeuwen, in de wereldkerk.

De liturgie spreekt mij zeer aan.

Ik ervaar binnen de katholieke kerk meer Gods aanwezigheid.

Er is meer respect voor God in het kerkgebouw."

Monica (38 jaar): "dat ik God heb gezocht, de Verlossing, de vrijheid in God, de liefde in God.

Ik wil graag verlost worden door Christus. Ik geloof dat er door Hem iets van mij afgenomen wordt.

Dat is van Godswege. Ik hoop daardoor toegang te krijgen tot het eeuwige leven. Amen"

Frederik (31 jaar): "Dat ik al enige jaren mij aangetrokken voel tot het katholieke geloof. Dit uitte zich in bidden en bijwonen van de heilige Mis. In de loop van de tijd werd de wens steeds groter tot de heilige Kerk te behoren. Ik wil dit graag door het sacrament van het doopsel en vormsel bereiken. Daarmee ook de Eucharistie."

Danny (26 jaar): "Mijn motivering voor dit verzoek is, dat ik op deze wijze met de genade Gods mijn leven kan en mag verruimen. Dit is voor mij een bekentenis tot een nieuw leven, die ik na een periode van overweging en bezinning wil geven. Om zo deel te kunnen nemen aan de Eucharistie waarin tekenen mij telkens herinneren en mijn leven zullen leiden."

Babette (26 jaar): "Mijn motivering voor dit verzoek is, dat ik heel veel bewondering heb voor Jezus. Voornamelijk omdat Jezus zo'n groot voorbeeld is. Eigenlijk is zo'n leefwijze altijd mijn streven geweest, maar ik wist niet dat Hij er zo'n goede op na hield. Toch geeft Hij mij op deze wijze (bijbel en kerk) veel meer dan ik al had. Vervolgens ben ik erg blij om Gods grote genade om mij alsnog te erkennen en op te nemen in zijn Kerk."

Nico (57 jaar) "Dat ik in de Beiaard en in de omgang met Mirelle, mijn toekomstige vrouw, Jezus heb leren kennen. En ik begrijp een beetje hoe God hoopt dat wij in Zijn spoor gaan. Dat kan ik niet op mijn eentje. Daarom zoek ik de ondersteuning van de gemeenschap. Ook om niet terug te vallen in oude fouten, die altijd weer op de loer liggen. Jezus tilt ons op. En met steun van allen die Hem volgen, hoop ik er iets goeds van te maken, mijn steentje bij te dragen aan de nieuwe mens en wereld".

Merlijn (31 Jaar): "16 mei zal ik in het huwelijk treden met Jos. Ik kom al ruim twaalf jaar bij de familie en ben zo verweven geraakt met het katholieke geloof dat ik zelf heb besloten katholiek te willen worden

Het geloof brengt ons samen verder en ik hoop dat wij onze eventuele kinderen ook kunnen meegeven, wat ik nu heb gekregen: hoop, liefde en geloof“.

Johan (50 jaar): Sinds ruim anderhalf jaar ben ik een trouw bezoeker van de parochie ‘O.L.Vrouw ten Hemelopneming’ te Houten. Ik heb het verlangen om te worden opgenomen in de Katholieke Kerk en tijdens de Eucharistieviering te mogen deelnemen aan de Communie. Ik heb de Kerk leren kennen als een rijke aanvulling van mijn leven en voel mij in de kerk één met de aanwezigen “

Theo (41 jaar): “Na jaren het gevoel te hebben gehad om toe te treden tot het geloof, heb ik na mijn verhuizing de stap gemaakt om opgenomen te worden in de katholieke Kerk.”

Wil (60 jaar): ”Mijn vriend is R.K.. Door de omgang met hem werd mijn gevoelsleven harmonischer. We lazen ”Teksten om bij stil te staan” van Dom Tholens. Ik heb dat boek vier keer gelezen. Ik wilde begeleid, blijven Bijbellezen en koos een boek van Okke Jager. Maar daar kwam ik niet door heen. Ik kocht toen een boekje van Henri Nouwen: “De woestijn bloeit. “En hoewel het eigenlijk bestemd was voor ambtsdragers, vond ik het mooi. Ik kerkte in de Centrumgemeente maar voelde me daar in de steek gelaten. Toen ben ik naar ’De Blijde Boodschap’ gegaan. Ik ondervind daar dat mensen blijvend hartelijk en belangstellend zijn. Het geloof wordt hier meer gevoelsmatig beleefd. En dat is maar goed ook, want met je verstand kom je er niet uit. Ook de mystiek blijft mij boeien. En ten derde verneem ik, dat wij als Jezus mogen trachten te leven. : een. Aha- Erlebnis’, want in mijn jeugd was Jezus mijn identificatie model. De gesprekken met Mariet, vond ik fijn en hebben mij het vertrouwen gegeven, dat ik mij thuis kan voelen in de Rooms Katholieke Kerk.”

Marianne (41 jaar): “Enkele jaren geleden ben ik begonnen aandacht te schenken aan het religieuze gevoel in mij. Deze beleving werd versterkt door mijn bezoeken aan de katholieke kerk. Ik voel me daar gesterkt door de aanwezigheid van de Heilige Geest, Ik wil daar verder groeien in Gods Liefde. De Katholieke Kerk heeft mijn leven absoluut verrijkt. Vandaar deze keuze!”.

Marian (29jaar): “Tijdens mijn opvoeding heeft “God is liefde -liefde is God”, centraal gestaan. Mijn moeder had mij en mijn zusje graag willen laten dopen in de Nederlands Hervormde Kerk, maar mijn vader was daar op tegen. Hij vond dat wij later zelf moesten beslissen. Toch heeft mijn moeder ons DE LIEFDE mee gegeven en alle kansen geboden om het geloof te vinden. Hierdoor ben ik in aanraking gekomen met verschillende richtingen, maar de liefde van God vond ik nergens zo terug als door mijn moeder meegegeven.

In 1996 leerde ik mijn Rooms Katholieke vriend kennen. Hierdoor kwam ik vaker in de katholieke kerk en vond de liefde van God.

Om er iets mee te gaan doen, was voor mij nog te spannend en te onbekend, maar het verlangen nestelde zich in mijn hart.

Toen mijn vriend mij ten huwelijk vroeg, hebben we het gehad over wat we nu eigenlijk echt zouden willen. Voor mij kwam daarbij sterk naar voren dat ik graag voor het aangezicht van God wilde trouwen. Voor ons allebei was het belangrijk, dat we bij het geschenk van kinderen een gelovige opvoeding willen waarborgen vanuit één visie.

Hoe vaker we het er over hadden, hoe meer en sterker mijn verlangen naar voren kwam. Maar hoe meer ik ook de zekerheid wilde krijgen of mijn besluit wel goed zou zijn. (Als ik iets doe wil ik er ook voor 100% achter kunnen staan en de beslissing wel met zekerheid kunnen nemen.) Hier had ik hulp bij nodig en wij zijn terecht gekomen bij zuster Mariet.

Mariet heeft mij in het Katholieke geloof wegwijs gemaakt en mij geholpen de zekerheid te vinden die ik nodig had. En ze heeft het geloof een plekje gegeven in onze relatie.

Het katholieke geloof is voor mij een heel warm geloof, waarin je mag zijn wie je bent. Je kunt er je zelf vinden. En binnen dat geloof mag je, kan je en moet je nog heel veel groeien. Niet op je eentje, maar gericht op elkaar en samen met de liefhebbende en vergevende God. Daarom verzoek ik U mij op te nemen in de Katholieke Kerk.

Olga (45 jaar): “Door Opname in de katholieke Kerk deel uit te gaan maken van Christus’ Lichaam en zo, in gemeenschap met de gelovigen, me dienstbaar maken in naam, ter ere van en uit liefde voor Christus. “

Monique (41 jaar): “Het is mijn diepste wens om deel uit te maken van Uw heilige kerk, de gemeenschap van gelovigen. Vanuit deze gemeenschap van gelovigen wil ik een nieuw mens worden, een christen die ook in de dagelijkse realiteit getuigt van Jezus Christus en zijn Kerk.”

Jos (38 jaar): "Mijn ouders en peet ouders hebben mij laten dopen en daarmee op de weg van het geloof gebracht, doch niet voltooid. Nu wil ik, als niet meer zo jonge volwassene, zelf ‘ja’ zeggen tegen de geloofsgemeenschap, waarin ik al ben opgenomen.
Ik wil graag getuigen van mijn geloof in de Heilige Drieëenheid en gesterkt door dit geloof mijn toekomst verder invulling geven".

Clara (31 jaar): “Ik voel me geroepen door Christus om katholiek te worden. In de Rooms Katholieke Kerk verwacht ik meer te kunnen groeien naar Christus toe. Graag maak ik deel uit van het Lichaam van Christus dat de Kerk is”.

Wim (33 jaar): “Ik geloof dat de Rooms Katholieke Kerk het Lichaam van Christus is en dat Christus door zijn Geest tegenwoordig is in Zijn Kerk, in het bijzonder door de sacramenten. Daarom verlang ik er naar opgenomen te worden in deze gemeenschap met Christus die tegelijk zichtbaar en geestelijk is. De rooms katholieke Kerk met haar sacramentele leven en liturgie, met paus, bisschoppen en leergezag, met haar traditie, orden en heiligen is bron en norm van mijn leven geworden.”

Loes (50 jaar): “Wanneer je ouder wordt, denk je aan wat je nog wilt bereiken in je leven. Het katholieke geloof is altijd in mijn gedachten geweest, maar tot het heilig Doopsel is het nooit gekomen. Vorig jaar augustus heb ik de stap genomen en ben in contact gekomen met Mariet Rijk van de Beiaard, die mij uitstekend begeleidt en bekend maakt met het katholicisme. Het geloof is voor mij heel belangrijk geworden, omdat het iets zeer waardevols toevoegt aan mijn leven. ”

4. WAT OPVALT EN WAAR IK OP LET BIJ DE BEGELEIDING

Het is prachtig werk:

Zoeken met mensen

- Hun genade vermoeden of er door verrast worden.
- Blij zijn met hun overwinning.
- De schoonheid van het Evangelie van Jezus in enkele exempels laten zien.

Onder de grote groep mensen die hier alleen komen en voor wie het heilig Doopsel een hoogtepunt vormt, zijn er verschillenden die heel goed weten waar zij vandaan komen. Ze weten wat ze niet meer zo willen als tot nu toe, waaruit zij bevrijding zoeken.

Oud zeer

Het ontroert mij iedere keer weer als iemand zo veel goedheid en nabijheid heeft ondervonden, dat oud zeer naar boven komen kan, dat gevoelens van schuld onder woorden gebracht kunnen worden en achter zich gelaten, onder de zegen die wordt ervaren.

“Hoe zal dit verder gaan?”, denk ik dan.

“Wordt dit het begin van een nieuwe genade, een nieuwe vrijheid?”

“Kan, na geleden pijn, Christus hun bloeiend en vrijgevig nabij zijn in de nieuwe geloofsgemeenschap?”

Ouders en werk

Als jonge mensen met z'n tweeën komen, herkennen zij het werk van de Hemel in het groeien en bloeien en schaven aan elkaar. Pas in tweede instantie komen de verhouding met hun ouders, broers en zussen ter sprake. Meestal hebben zij daar over al veel gesproken met elkaar.

Vrouwen praten graag over hun werk, over het zich er wel of niet goed in bevinden. Bij de *heren* der schepping lijkt dit een kwetsbaarder gegeven. Het is of zij zelf het werk zijn. Zij komen daar later mee in hun verhaal of praten er niet over..

Jonge mensen die alleen komen, spreken altijd over hun vader en moeder. Of over één ouder. Nog al wat ouders - ook van hen - zijn gescheiden. Een afstandelijke houding is, nu zij een nieuwe weg inslaan, vaak hun eerste verweer. "Hebben mijn ouders mij niet in de kou gelaten? Ze wilden dit of dat. Maar wilden zij mij?"

Nog al wat jong volwassenen distantiëren zich van hun ouders. Maar als ziekte en dood zich melden, brengt dit grote beroering mee. Vragen komen driftig naar boven: "Wat kan ik nog doen? Wat kan ik nú doen? Zal ik iets doen?"

Later in de tijd komen broers en zussen aan de beurt. Pijnlijk is, dat als de verhouding met de ouders lange tijd haperde, broers en zussen elkaar bij een van de ouders hebben ingedeeld.

Gelukkig wordt er ook veel vreugde aan familie beleefd. Maar op de nieuwe levensweg die wordt ingeslagen zijn die familieleden meestal niet de eerste intimi of intimae.

Is de beslissing in het eigen leven eenmaal gevallen, dan is het verrassend wat er tussen broers of zussen alsnog kan ontspruiten.

Alleen of met z'n tweeën, verschil man-vrouw

Als twee mensen gewend zijn samen te komen, komt er bijna altijd een moment dat ik denk: "Wat zou ik die of die graag eens een keer alleen spreken. En wel om duidelijk te maken dat er binnen hun relatie iets eigens voor ieder aan de gang is, vanwege God en omwille van Hem. Dat ieder van de partners ook haar /zijn eigen antwoord heeft naar God toe.

Vaak hebben mensen verschillende dingen nodig. De jonge *vrouw* differentieert haar ervaringen meer. Zij wil er graag over uitweiden. Uitzoeken hoe een en ander zich verhoudt. De *man* is vaak meer gericht op een rustig betoog. Of hij neemt heftig een bepaald vraagstuk onder de loep. In de diepte raken natuurlijk man en vrouw elkaar in hun gedeeld verlangen God te mogen kennen, te ervaren en te beminnen.

Als iemand die hun geloofsverlangen wil ondersteunen, moet je zorgen dat er genoeg te eten valt voor beiden. Dat er genoeg huiswerk is, zodat het vragen doorgaat. Dat de liefde zich verdiepen kan.

Korte teksten aanreiken, zoals in de liturgie blijkt meestal het beste. Iets aan hen mee naar huis geven om te lezen. Of hun te vragen om bij een bepaalde uitzending van de tv bijvoorbeeld, eens ergens speciaal op te letten en een volgende keer aan hen terugvragen: "Kon je er iets mee doen? Wat bleef bij je hangen?"

Evangelie

Ik zorg dat een passage uit de heilige Schrift en zeker een stukje Evangelie, aanwezig komt. En beter een klein gedeelte dat samen echt onder ogen gezien wordt, waar een verborgen kant van wordt vermoed of blootgelegd, - dan hun informatie te geven die niet wordt opgenomen.

Soms heb je een zware dobber in de spanning van niet te veel en niet te weinig. De culturele bagage van iemand spreekt mee. En: het vreemde, het nieuwe van het Evangelie, wordt het verwacht?

Is het diep in het hart vertrouwd? Schokkend, verlokkelijk? Wat zou ik bijvoorbeeld doen met "die andere wang.."? Keer ik hem toe als ik geweld ontmoet?

Geestelijke luiheid is een gevaar dat onze cultuur bedreigt. Zeker voor volwassenen geldt: er is zoveel prikkeling overal, dat - als je een baan hebt en een redelijke relatie - het genoeg lijkt mee te deinen met wat de grote 'tamtam,' de tv, de tijdschriften, zeggen wat je moet denken en doen. Dat is niet zo verkwikkend. Het houdt vaak gevangen. Het is dan een genade moment, als er iets gebeurt in het

persoonlijk leven of in de wereld rondom, dat dit verhaal doet keren, dat vrijheid teruggeeft en blijheid. Dat er een eigen ruimte wordt gevonden om iets te scheppen dat goed doet, om ergens aan mee te helpen.

In het algemeen geldt dat ik maar een korte tijd mensen nabij kan zijn. Al duurt de catechetisch-spirituele ondersteuning twee jaar, het is een korte vuurdoop op een heel leven.

Groepsbijeenkomsten

De persoonlijke gesprekken worden aangevuld met groepsbijeenkomsten. De "kleine kerke Christi" (Guido Gezelle) van het intieme gesprek en de huiselijke kring, verwijdt zich. De grote christelijke feesten: Kerstmis, Pasen en Pinksteren, met hun respectieve voorbereidingstijd en uitviertijden, nemen een prominente plaats in.

In Delft zijn ieder jaar 'De Mooi Weer Feesten'. Is het Pinksterfeest een Mooi Weer Feest of moet het vieren van dat feest het afleggen tegen het mooie weer? Het is toch heerlijk als het mooi weer is terwijl wij de veelvuldigheid van Gods liefde vieren als een kroon op de unieke gave van Jezus voor heel de schepping?

In heilige Geest

De voorbereidingsavonden op de grote christelijke feesten zijn spiritualiteits avonden. :

De "Aankondiging" maakt de hele tijd waarin mensen zich voorbereiden, tot een blij ervaren dat er Heil uit de Hemel komt..

Met het vieren van Jezus' Geboorte, kan nieuw begin van leven worden verwacht.

De Verrijzenisverhalen van Jezus -met ons-, zijn geheimvol aanwezig.

En het Kruis van Jezus, - het lijkt net of dat beter wordt ervaren ná het proeven van nieuw leven: Je wilt nu niet meer terug naar vroeger, naar leven dat geen leven was.

Maar het nieuwe leven heeft een grote prijs gevraagd.

Daar wil je onze lieve Heer voor danken.

Wat de Geest doet

De Geest die tot spreken dringt.

Die het doet uithouden daar waar wij moeten zijn.

Die de verwachting in ons gaande houdt.

Die de warmtebron is waarin we

Het Woord over ons leven,

Het Woord in de wereld verstaan.

Die de Genezer is, waardoor we onze schuld kunnen erkennen..

Die ons de tedere gave laat zien

Ook als we die nog niet kunnen aanpakken.

Die een en al verlangen is,

De Geest die ons tot keuzes leidt.

Ondertoon

Bij een gesprek, in het eigen leven of bij groepsbijeenkomsten is het van belang naar de ondertoon te speuren. Op wacht te staan bij ieder en bij het geheel. Als met een variatie op het woord uit het tweede hoofdstuk van de Apocalyps:

Wat spreekt de Geest tot de kerken? Wat is er gaande?

Is hier hoop verdwenen? Deed de omgeving geen goed? Wat gebeurde er in die tijd?

Welke roep staat te dringen om te worden gehoord?

Voordat je zulke vragen tegemoet gaat, kun je er van te voren erg zenuwachtig over zijn. Je gaat als het ware een arena binnen. Er spelen zo veel krachten. De energie die in jezelf of in de mensen met wie je mag zijn, los lijkt rond te springen, vraagt om gebonden te worden. Wie weet hoe, wordt een nieuwe oriëntatie verwacht. Het leven zelf lijkt dan één roep om de overschaduwende aanwezigheid en kracht van de heilige Geest.

De weg daarnaar toe kan dagen en maanden duren. Je kunt twee jaar met een vraag bezig zijn of nog langer. Eerbied bijvoorbeeld voor de grondwaarden van het leven moet meestal een tijd in mensen groeien. Voordat je ontdekt dat de pijn om het geschonden gelaat in je wellicht iets heeft te maken met een niet eerbiedige levenshouding.

Maar in een houding van deemoedig wachten en in de bereidheid om te willen ontvangen, komt er een moment waarin we onze vrijmoedigheid zien terug komen: Dat wat nodig is zal ons weer gegeven worden. Vaak weet je niet van tevoren wát dat is. Naarmate je Christus beter kent, naar de mate dat je de Liefde meer op het spoor hebt mogen komen, weet je dat elke Gave vergeving meebrengt. Het is een geheimzinnig spel van Gods liefde: we worden klaar gemaakt om onze vrijheid in deemoed, en tegelijk met blijdschap van hart, te ontvangen.

De strijd kan niet uit de weg worden gegaan. Maar eerst krijgen we te voelen dat het de moeite waard is waarvoor we vechten. Daarom is het *goed luisteren* geboden naar 'het fluitje' De fluittoon van de goede Herder, van "Christus interior", zoals Augustinus Hem noemde. De Christus die Zelf het hart van de mens onderricht.

Rond wat mensen meemaken

Spiritualiteitsbijeenkomsten vragen er om, dat mensen zelf ook aan de praat komen Dat zij kunnen merken wat in hen leeft. Dat zij er iets over kunnen zeggen als het moment daar is. Over hun hoop, over wat het thema hun aanreikt, over hoe zij daar mee omgaan.

De onderwerpen waar het over gaat als we samen praten, hebben een raakvlak met het maatschappelijk leven zoals dat nu reilt en zeilt. Met de knelpunten vooral: Wat moet ik met de armoede? Kan mijn voorzichtig consumeren helpen? De luchtvervuiling, heb ik daar deel aan?

En samenleven met zoveel rassen en talen op een klein oppervlak van leven en wonen, de straat, de school, de tram, de kerk, de bibliotheek. Lastig en uitdagend. Uitnodigend?

Licht werpen

De thema's aangereikt door het heilig Evangelie, het leven van de Kerk de hele Heilsgeschiedenis, de geschiedenis van geestelijk leven - vertellen van een werkelijkheid, die licht werpt op deze situatie. Een nieuw licht soms dat helpt om er over na te blijven denken zodat je iets kunt veranderen in je leven of werk. Je put uit het leven van kunstenaars, denkers en doeners, van Gods lieve heiligen in allerlei variatie. Mensen die hebben kunnen schrijven bijvoorbeeld. Die iets achterlieten zodat wij ons aan hun vormgeving van leven kunnen sterken.

De grote Christusfeesten met hun tijd van wachten en follow-up, hebben een voorkeursplek.

De beweging van de dans, het stille zitten, het eerbiedige staan, buigen, knielen voor Gods Aanschijn - zij kunnen voorbereiden op het vieren van de Liturgie, waarin *de hele gebedshouding van de mens* wordt aangesproken en geactiveerd.

Geestelijk gesprek en briefwisseling

De mensen komen uit zichzelf. Of iemand verwees hen.

Na een oriënterende fase waarin we kunnen zien wat wij voor elkaar kunnen betekenen, komt er een tijd van geregelde afspraken. In het proces van christen worden, is dat meestal om de veertien dagen, soms een tijd lang iedere week.

Heeft iemand gezegd: "ja, ik wil graag gedoopt worden", dan is er de voorbereiding op het ontvangen van de Sacramenten: Doopsel, Vormsel en Eucharistie. Bij voorkeur in samenwerking met de geloofsgemeenschap waarin iemand terecht komt.

Het geestelijk gesprek is niet gebonden aan de Initiatietijd. Het kan een leven lang aanwezig blijven. In dat geval is het ritme van de ontmoetingen natuurlijk anders: om de zes weken, eens in het half jaar,

bij een retraite, om de paar jaar!. Het zijn unieke tijden van Gods verblijden, van verdieping, zoeken, vinden, van rouw en trouw. Kinderen worden geboren, huwelijken gesloten, een geestelijke bestemming wordt in grotere trouw en liefde verhoopt.

Het medium van *de brief* is op deze weg bijzonder kostbaar. Ik schreef een keer of vier per jaar een brief over bidden naar mensen die mij er om hadden gevraagd: *De Bidbrief*.

Al is bidden een vrije impuls van Gods genade, in de dagelijkse dingen van het leven voelbaar- een enkel woord op schrift, net op tijd in je brievenbus gevallen, kan die opmerkzaamheid vergroten.

Opmerkzaamheid voor dat waar onze ziel naar uit staat. En dat is een grote genade.

Sommige mensen reageren graag met een brief. Ook al zijn de dingen die gebeurd zijn bekend, het schouwend nadenken erover werkt verinnigend en geloof versterkend. De richting wordt scherper gezien en weer een stukje verder beaamd.

Deze brieven schrijven vraagt om geestelijke ruimte en moed om er echt aan te gaan staan, en ook gebed. De gesprekspartner is op afstand. Als je gaat zitten schrijven moet al het andere even wijken.

5. HOE WORD IK TEN SLOTTE EEN CHRISTEN?

Er zijn zoveel manieren als er mensen zijn. En Gods genade is veelvuldig. Maar je zou kunnen zeggen:

Je moet van Hem gehoord hebben. Christus Jezus is een levende persoon :”Hij is geboren uit de maagd Maria, heeft geleefd onder de inspiratie van de heilige Geest, heeft alles gedaan wat goed is. In Zijn korte leven was Hij constant 'in touch' met zijn Vader. Hij is gedood vanwege Zijn Liefde. - Wat is het toch vreselijk dat liefde tot in onze dagen zoveel kwaadheid doet ontvlammen.- Hij is verrezen uit kracht van de mateloze liefde van de Vader die geen musje verloren laat gaan, dus ook niet Zijn Zoon in de dood. Die Jezus heeft de Geest gegeven en gekregen voor ons allemaal. We kunnen in kracht van die heilig -werkende liefde gaan leven.

En *dat zegt* iemand die christen gaat worden: ik wil dat heel graag. Ik zweer het kwaad af in principe. Ik zal mijn leven lang op wacht staan bij de genade die dat doet overwinnen in mijzelf, in de wereld die God heeft geschapen. Ik zal, ik wil, ik hoop. *Wilt u mij dopen in die Beloofte?* Wilt U mij onderdompelen in die genade? In de Naam van de Vader, de Zoon en de heilige Geest?

En de Kerk zegt: ja, dat doe ik. Je hoort er nu bij, bij die gemeenschap van gelovigen 'all over the world'. Laat het zien in je concrete leven. Zoek de gemeenschap op waar je woont. Of: sticht gemeenschap. Niet een andere Kerk. Het lichaam van Christus doet pijn om elke verdeeldheid. Maar wat jij ziet, ziet misschien een ander niet. Maak het vruchtbaar. Geloof in het Evangelie dat je zelf hebt gehoord. En waarvan je nu zegt: ik zal mijn oren en mijn ziel er toe keren, iedere dag. Als ik het niet zie zitten, of als ik het wel zie zitten. Ik zal er mee leven, ik ben een leerling geworden. En dat verheugt mij. Want hoeveel wijsheid ligt er niet nog op mij te wachten? Die inhaalslag haal ik nooit. Maar dat hoeft ook niet. Want God is altijd groter dan mijn blik. En dan mijn handen reiken. Ik zal gaan tot de einden der aarde, maar ook dichtbij blijven als dat moet.

In de grond van mijn ziel hebt U mij geraakt in de Doop. En ik heb gehoord dat het is omwille van Vader, Zoon en heilige Geest. Ter ere van Hem en in kracht van Hem. Als een pas geboren kindje ben ik. Schoon gewassen. Terwijl ik het weet en ook nog zonder veel weten. Want: is er zo veel verschil tussen de onwetendheid van een klein kind en die van mij? Beginnend gelovige altijd? Ik hunker naar voedsel. En dat zal alleen maar toenemen. Ik hunker naar daadkracht. En die zal mij worden gegeven als ik er om vraag en gewoon maar doe als het nodig is. Vroeger hadden wij daar woorden voor: *genade van staat* en *genade van bijstand*. De *heilig makende genade* ging dit alles vooraf, is als een groot geschenk in de Doop ons toevertrouwd. Het zijn termen die ook nu nog, manieren aanreiken om Gods werkzame genade uit te drukken en te articuleren zo dichtbij als maar kan. Want we hebben nodig te leven met hart en met ziel.

Dat is een van de dingen die baanbrekend zijn als beginnend gelovige: dat ik durf zeggen, dat ik kan zeggen, dat ik het mag: “*ik heb U nodig*. Dat ik kniel voor Uw liefde die alles te boven gaat. Dat ik een zelf- richtend bestaan kan krijgen. Dat ik leef in de dingen die ik doe. Dat ik leef naar U toe.”

En als het niet gaat. Als de verlamming weer toeslaat, dan zal ik zeggen: “ kom heilige Geest, Trooster. U bent de definitieve trooster van mijn hart. U kent de ziektes die ik misschien nog niet ken. U zult mij leren om vergeving vragen. U zult mij de ruimte leren. U zult mij leren te leven als een kind in de grote “Space” ontvankelijkheid. In de beperktheden en verantwoordelijkheden die het leven mij reikt, bent U er bij. Ik haal U er bij. En zo gebeurt het dat ik ”mag worden wie ik ben.” (een oude ervaringswijsheid uit de middeleeuwse mystiek.)

Oneindig veel dank, Helper vanuit de Vader, Helper van Jezus, Helper van ons, heilige Geest.

6. GEDOOPT BUITEN BEWUSTZIJN

Tenslotte als stof tot nadenken nog deze tekst van Augustinus over het onbewust ontvangen van het heilig Doopsel door zijn zieke vriend Alypius.

‘Wie somt al uw lofwaardigheden op?’ Wie somt die op, welke hij alleen, bij zichzelf alleen ervaren heeft? Wat hebt gij toen gedaan, mijn God, en hoe onnaspeurlijk is de afgrond van Uw oordelen! Gekweld door koorts lag mijn vriend lange tijd buiten bewustzijn, badend in doodsweet; en omdat men op geen herstel meer hoopte, werd hij zonder het zelf te weten gedoopt; ik hechtte er geen belang aan en veronderstelde dat zijn ziel toch eerder vasthield aan datgene wat zij van mij had meegekregen dan aan wat daar buiten zijn weten aan zijn lichaam gebeurde. Maar de werkelijkheid was heel anders. Hij kwam weer bij en het ging beter met hem; en zodra ik met hem kon praten - en dat kan ik spoedig, mét dat hij het kon, want ik ging niet bij hem weg en wij hingen zeer aan elkaar - probeerde ik tegenover hem te spotten - in de veronderstelling dat hij wel mee zou spotten - over het doopsel dat hij in zo’n volslagen afwezigheid van zijn denken en gewaarworden had ontvangen, maar waarvan hij overigens al wel gehoord had, dat hij het had ontvangen. Hij echter bekeek mij met een huivering van afschuw, als was ik een vijand, en met een bevreemdende, onverwachte vrijmoedigheid bracht hij mij onder het oog dat ik, als ik zijn vriend wilde zijn, bij hem niet meer met zulke dingen aan moest komen. Ik stond versteld en onthutst, maar voorlopig hield ik al mijn emoties in: hij moest eerst maar eens beter worden en dan na zijn genezing zo sterk zijn dat ik met hem kon bepraten wat ik wilde. Hij is echter aan mijn verdwazing ontrukkt om bij U bewaard te blijven tot mijn vertroosting: enkele dagen later werd hij, terwijl ik er niet bij was, opnieuw door de koorts aangetast en overleed toen.

Uit: ‘Confessiones :IV,8,9

7. ADRES

Mariet Rijk, Vrouwe van Bethanië, Zomer, 2005
De Beiaard,
Stadhouderslaan 37,
3583 JC Utrecht
tel.: 030-2517715
e-mail: info@beiaard-utrecht.nl
internet: www.beiaard-utrecht.nl

* Een verslag van deze dialoogbijeenkomst staat op website StuCom als document 0134.

Meer over deze dialoog: www.stucom.nl/dialoog

Dit is document 0138 op www.stucom.nl